

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Priecelovej a členov senátu JUDr. Zuzany Durišovej a JUDr. Zdenky Kohútovej v právnej veci žalobcu **M., s.r.o.,** Ž., Dunajská Streda, IČO: X., zast. JUDr. D. Ď., advokátkou so sídlom Banská Bystrica, N. S., proti žalovanému **V., a.s.** so sídlom Bratislava M., IČO: X., pobočka Prievidza, o zaplatenie 151 113,19 Sk, vedenej na Okresnom súde v Prievidzi pod sp. zn. 14Cb 183/2004, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora SR proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne č. k. 16Cob 141/06-237 zo dňa 23. februára 2007, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Trenčíne č. k. 16 Cob 141/06-237 zo dňa 23. februára 2007 v napadnutej časti výroku, ktorým bol žalovaný zaviazaný zaplatiť žalobcovi trovy konania vo výške 23 512 Sk a v časti výroku, ktorým bolo rozhodnuté o vrátení zaplateného súdneho poplatku vo výške 6855 Sk žalovanému za podané odvolanie, **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** Krajskému súdu v Trenčíne na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd v Prievidzi rozsudkom zo dňa 8.9.2005 č.k. 14Cb 183/2004-119 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 151 113,90 Sk istiny a nahradiť trovy konania v sume 18 251 Sk. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa ustanovenia § 142 ods.1 O.s.p. tak, že žalovanému uložil nahradiť úspešnému žalobcovi trovy konania 7555 Sk titulom súdneho poplatku a trovy právneho zastúpenia 10 696 Sk (za dva úkony právnej služby).

Proti tomuto rozsudku v časti vo výroku o trovách konania podal žalobca odvolanie a žiadal napadnuté uznesenie zmeniť tak, že mu odvolací súd prizná odmenu aj za úkon právnej služby za vyjadrenie k podanému odporu zo dňa 6.8.2004.

Proti rozsudku podal odvolanie aj žalovaný. Odvolanie v časti istiny zobral späť a žiadal, aby odvolací súd rozhodol len o trovách konania, a to tak, že žalobcovi prizná len sumu 10 696 Sk (náhradu trov právneho zastúpenia). Poukázal na to, že dané súdne konanie je vecne oslobodené od platenia súdnych poplatkov podľa § 4 ods.1 písm. d/ zák. č. 71/1992 Zb.

Odvolací súd v časti späťvzatia odvolania, odvolacie konanie zastavil v zmysle § 207 ods. 3 O.s.p. a rozhodol len o odvolaní týkajúceho sa náhrady trov konania. V časti výroku o trovách prvostupňového konania zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa tak, že zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania vo výške 23 512 Sk, pozostávajúcej z náhrady trov právneho zastúpenia za tri úkony právnej pomoci v sume 15 957 Sk a náhrady za zaplatený súdny poplatok vo výške 7555 Sk. Zároveň rozhodol o vrátení preplatku súdneho poplatku v sume 500 Sk a vrátení časti zaplateného súdneho poplatku za odvolanie žalovaného vo výške 6855 Sk. O trovách odvolacieho konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

V odôvodnení svojho rozhodnutia odvolací súd uviedol, že prvostupňový súd rozhodol správne, ak žalobcovi priznal v rámci náhrady trov konania aj náhradu za zaplatený súdny poplatok. Poukázal na to, že v danom prípade sa jednalo o postúpenú pohľadávku, kedy na postupníka neprešiel pôvod pohľadávky, ale iba právo použiť námietky postupcu, a teda konanie, v ktorom sa táto pohľadávka vymáha, nie je vecne oslobodené od súdnych poplatkov. Odvolací súd však dospel k záveru, že prvostupňový súd pochybil, keď priznal právnomu zástupcovi žalobcu odmenu len za dva úkony právnej pomoci.

Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že v prípade vyjadrenia žalobcu k odporu žalovaného zo dňa 6.8.2004 išlo o úkon právnej pomoci, ktorý bol účelný a odôvodnený, keďže súd prvého stupňa žalobcu na toto vyjadrenie priamo vyzval. Z uvedených dôvodov, odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti vo výroku o trovách konania náhradu zmenil podľa § 220 O.s.p. tak, že žalobcovi priznal trovy konania v celkovej výške 23 512 Sk (za tri úkony právnej pomoci vo výške 15 957 Sk) a náhradu za zaplatený súdny poplatok v sume 7555 Sk.

Rozhodnutie v časti, v ktorej rozhodol o vrátení časti súdneho poplatku vo výške 6855 Sk, odôvodnil s poukazom na § 11 ods. 3 zákona č. 71/ 1992 Zb. o súdnych poplatkoch. Nakoľko žalovaný vzal svoje odvolanie späť pred prvým pojednávaním, vo veci bol vrátený súdny poplatok v zmysle uvedeného ustanovenia. Ďalej žalobcovi bol vrátený súdny poplatok v sume 500 Sk s poukazom na § 11 ods. 1 zákona č 71/ 1992 Zb., ktorý bol nedôvodne zaplatený dvakrát.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p. tak, že žalobcovi náhradu trov nepriznal, nakoľko si žiadne neuplatnil.

Na základe podnetu žalovaného podal proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne v časti výroku, ktorým bol žalovaný zaviazaný zaplatiť žalobcovi trovy konania vo výške 23 512 Sk a v časti výroku, ktorým bolo rozhodnuté o vrátení zaplateného súdneho poplatku vo výške 6855 Sk žalovanému za podané odvolanie, mimoriadne dovolanie generálny prokurátor SR. Navrhol, aby dovolací súd v napadnutej časti uznesenie zrušil a vec vrátil Krajskému súdu v Trenčíne na ďalšie konanie. Uviedol, že napadnutým uznesením bol porušený zákon č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch (§ 4 odsek 1 písm. d/) zákon číslo 273/94 Z.z. o zdravotnom poistení (§ 4), zákon číslo 277/1994 Z.z. o zdravotnej starostlivosti (§ 1 písm. a/, § 2 ods. 3, § 24 ods. 1 písm. t/). Týmito zákonnými ustanoveniami sa súd pri vydávaní napadnutého rozhodnutia dôsledne neriadil. S poukazom na uvedené zákonné ustanovenia možno považovať za poskytovanie zdravotníckej starostlivosti v širšom zmysle každé konanie, predmetom ktorého sú nároky vyplývajúce z predpisov upravujúcich podmienky poskytovania zdravotnej starostlivosti - aj poskytovanie liekov pre poistencov zdravotných poisťovní lekárňami je poskytovanie zdravotnej starostlivosti. Skutočnosť, že lekáreň postúpila svoje pohľadávky voči žalovanému tretiemu subjektu, nemá vplyv na obsah pohľadávky. Postúpením pohľadávky sa postavenie dlžníka nezhoršuje, zmena veriteľa nemá vplyv na obsah pohľadávky. V predmetnom konaní sa nemožno stotožniť s názorom krajského súdu, že v prípade postúpenia pohľadávky vzhľadom na skutočnosť, že došlo k zmene v osobe veriteľa, nejedná sa už o konanie, predmetom ktorého sú nároky vzniknuté pri výkone zdravotnej starostlivosti, a teda sa naň nevzťahuje ustanovenie § 4 ods. 1 písm. d/ zákona č. 71/ 92 Zb., t.j. oslobodenie od súdneho poplatku. V spornom prípade predmetom konania je nárok vyplývajúci priamo z ustanovenia § 38 ods. 4 zák. č. 273/94 v znení do 15.7.2004 pri splnení podmienok v ňom uvedených. Uplatnený nárok je vyvodzovaný z právneho vzťahu upraveného zákonom o zdravotnom poistení, preto konanie o tomto

nároku je konaním vo veci zdravotného poistenia a ako také je oslobodené od súdneho poplatku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že na podanie mimoriadneho dovolania generálnym prokurátorom SR boli splnené podmienky požadované v ustanovení § 243e O.s.p., preskúmal vec bez nariadenia pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) s použitím § 243i ods. 2 O.s.p., a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je dôvodné.

Podľa § 4 ods. 1 písm. d/ zákona číslo 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v znení do 31.12.2005 (ďalej len zákon o súdnych poplatkoch) od poplatku je oslobodené súdne konanie vo veciach zdravotného poistenia, sociálneho zabezpečenia, vrátane nemocenského poistenia, dôchodkového zabezpečenia, štátnych sociálnych dávok, sociálnej pomoci a poistenia v nezamestnanosti, aktívnej politiky trhu práce a garančného fondu a poskytovania zdravotnej starostlivosti.

Pod konaním vo veciach zdravotného poistenia a zdravotnej starostlivosti v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť konanie, predmetom ktorého sú nároky vyplývajúce z právnych vzťahov upravených právnymi predpismi o zdravotnom poistení a starostlivosti.

Pod zdravotnú starostlivosť platná právna úprava zahŕňa aj lekárenskú starostlivosť - § 2 ods. 3 zák. č. 277/94 Z.z. v platnom znení v čase vzniku práva na uplatnený nárok. Pod zdravotnou starostlivosťou v zmysle zákona číslo 273/94 Z.z. § 4 ods. 1 písm. c/ sa rozumie poskytovanie liekov, zdravotníckych pomôcok a zdravotníckych potrieb.

Účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý úspech nemal (§ 142 ods. 1 O.s.p.). Ustanovenie § 142 ods.1 O.s.p. upravuje rozhodnutie o náhrade trov konania podľa zásady úspechu vo veci, pričom priznať možno len náhradu tých trov, ktoré boli potrebné k účelnému uplatňovaniu alebo bráneniu práva.

V prejednáwanej veci odvolací súd nesprávne interpretoval právny predpis na zistený skutkový stav (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

Zákon o súdnych poplatkoch rozlišuje dva druhy oslobodenia o súdnych poplatkov, a to vecné oslobodenie upravené v § 4 ods. 1 a oslobodenie osobné uvedené v § 4 ods. 2 tohto zákona. Oba druhy oslobodenia vyplývajú priamo zo zákona a súd o ich priznaní nevydáva rozhodnutie. Pri vecnom oslobodení od súdnych poplatkov, na rozdiel od osobného

oslobodenia, nie je právne významný subjekt poplatkovej povinnosti, ale vecné vymedzenie súdneho konania. Skutočnosť, že lekárne postúpili svoju pohľadávku voči žalovanému na žalobcu (postupníka) nemá vplyv na obsah pohľadávky.

V spornom prípade predmetom konania je nárok žalobcu na zaplatenie poplatku zo meškania za oneskorené uhradenie faktúr, ktorými bola vyúčtovaná zdravotná starostlivosť poskytnutá lekárňou (vydanie liekov a zdravotníckeho materiálu poistencom žalovaného). Postúpenie pohľadávky pôvodného veriteľa, v tomto prípade lekárne, v prospech žalobcu sa nezmenil samotný obsah pohľadávky, ktorý nesporne súvisel s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, a teda bol dôvodom na vecné oslobodenie od súdnych poplatkov podľa § 4 ods. 1 písm. d/ zákona o súdnych poplatkoch. Na tomto stave nemení nič skutočnosť, že žalobca (postupník) nebol poskytovateľom zdravotnej starostlivosti.

Trovy účastníka vzniknuté nesprávnym zaplatením súdneho poplatku (bez existencie poplatkovej povinnosti alebo na základe nesprávneho rozhodnutia súdu), nemožno považovať za trovy potrebné na účelné uplatnenie alebo bránenie práva, preto ich v rámci rozhodovania o náhrade trov konania ani nemožno priznať. Žalovanému vzhľadom na vecné oslobodenie konania od súdnych poplatkov nevznikla povinnosť nahradiť žalobcovi v rámci náhrady trov konania súdny poplatok v sume 7555 Sk a zaplatiť súdny poplatok za odvolanie, a preto má právo na vrátenie zaplateného súdneho poplatku v celej výške bez krátenia jeho výšky s poukazom na § 11 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch.

Dovolací súd, preto podľa § 243b ods. 1 v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p., rozsudok Krajského súdu v Trenčíne v napadnutej časti zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. júna 2008

**JUDr. Alena Priecelová, v.r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: M. B.